

Palliative Care การดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้าย

Palliative care คือวิธีการดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้ายของโรคโดยให้การป้องกันและบรรเทาอาการ รวมไปถึงลดทอนความทุกข์ทรมานจากโรคที่อาจเกิดขึ้น จะมุ่งเน้นการดูแลที่ครอบคลุมทั้งกาย ใจ สังคม และจิตวิญญาณของผู้ป่วย ผ่านกระบวนการค้นหา ประเมิน และให้การรักษาภาวะเจ็บปวดของผู้ป่วย ซึ่งทุกกระบวนการรักษาผู้ป่วยและครอบครัวสามารถมีส่วนร่วมในการตัดสินใจร่วมกับทีมแพทย์ เพื่อวางแผนเป้าหมายในการรักษาให้ไปในทิศทางเดียวกัน นอกจากนี้ยังเป็นการช่วยให้ผู้ป่วย ครอบครัว และญาติ สามารถปรับตัวให้พร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น

การดูแลสุขภาพผู้ป่วยเบื้องต้น (ที่บ้าน)

การเตรียมสภาพแวดล้อมภายในบ้านก่อนที่ผู้ป่วยจะกลับไปรักษาตัวที่บ้าน ควรจัดสถานที่พักและสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการดูแลผู้ป่วย เช่น ห้องน้ำ/ห้องสุขา ต้องมีการดูแลให้สะอาดอยู่เสมอ ป้องกันการลื่นล้ม ถ้าผู้ป่วยไม่สามารถยืนได้ต้องมีเก้าอี้สำหรับนั่งอาบน้ำและมีราวเกาะ หากไม่มีส้วมชนิดนั่ง ควรใช้เก้าอี้เจาะรูตรงกลางเพื่อให้ผู้ป่วยนั่งถ่ายเองได้

การดูแลสุขภาพอนามัย

การช่วยทำความสะอาดร่างกาย โดยเฉพาะช่องปาก อวัยวะขับถ่าย บริเวณอับชื้น รวมทั้งเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่ม ให้สะอาดอยู่เสมอ

การแปรงฟันควรใช้แปรงฟันชนิดขนอ่อน หรือใช้ที่กดลิ้น หรือด้ามช้อน ก้านตะเกียบพันผ้าก๊อตที่เปียกทำความสะอาดที่ช่องปาก

การดูแลดวงตาโดยใช้ผ้าก๊อตหรือผ้าสะอาดปิดทับดวงตา หรือหยอดน้ำเกลือที่ดวงตาทุกชั่วโมงเพื่อป้องกันแ้วตาแห้ง

การดูแลเรื่องอาหาร

ผู้ป่วยบางคนต้องรับประทานอาหารทางสายยางผ่านช่องจมูกหรือทางช่องท้อง
ญาติควรเตรียมอาหารตามสูตรและปริมาณที่ได้ตามคำแนะนำจากแพทย์ ควรให้อาหาร
ตามเวลา รวมทั้งดูแลความสะอาดบริเวณที่สอดสายยาง สายยาง กระบอกให้อาหาร
ด้วยการล้างน้ำให้สะอาด ผึ่งให้แห้งและเก็บภาชนะที่มิดชิด

การเคลื่อนไหวและแผลกดทับ

หากผู้ป่วยไม่สามารถเคลื่อนไหวได้ควรเปลี่ยนอิริยาบถ โดยหมุนเวียนสลับท่านอนทุก 2 ชั่วโมง หรือช่วยขยับแขนขา ถ้าหากดูแลไม่ดี อาจทำให้เกิดแผลกดทับ

อาการเจ็บปวด

ผู้ป่วยระยะสุดท้ายมักมีอาการเจ็บปวดจากภายในอวัยวะ บางครั้งต้องอาศัยยาแก้ปวด กลุ่มมอร์ฟิน ซึ่งควรให้ตามคำสั่งแพทย์

อาการท้องผูก

สังเกตจากอาการ เช่น ถ่ายอุจจาระน้อยกว่า 3 ครั้งต่อสัปดาห์ ต้องเบ่งมากกว่าปกติ หรือเหมือนถ่ายไม่สุด ญาติสามารถช่วยเหลือผู้ป่วยได้ เช่น ดูแลการทานน้ำและทานอาหารหรือ จำเป็นต้องใช้ยาระบายต้องปรึกษาแพทย์

กรณีแพทย์พิจารณาให้ผู้ป่วยAdmitในโรงพยาบาล

แบบฟอร์มการรับเป็นผู้ป่วยในกรณีผู้ป่วยไม่ผ่านการจองเตียง
ประเภทผู้ป่วยในปกติ กรณีไม่ใช่อุบัติเหตุ/ฉุกเฉิน

ชื่อ สกุลผู้ป่วย นางสาว สิริ ลินทิพย์ * สิทธิ 30 มก ☐ พักผ่อนป่วย
HN 64 - X X X X X * วันที่รับเข้ารักษาตัวใน รพ. 10/8/63 * เวลา _____ *
Specialty (ภาควิชา) *
☐ กุมารเวชศาสตร์ (Pediatrics) 0201 ☐ ศัลยศาสตร์ (Surgery) 1901
☐ จิตเวชศาสตร์ (Psychiatry) 0401 ☐ ออร์โธปิดิกส์ (Orthopedics) 2001
☐ จักษุวิทยา (Ophthalmology) 0301 ☐ สูติศาสตร์-นรีเวชวิทยา (Obstetrics and Gynaecology) 2201
☐ เจริญวิทยา (Dermatology) 0701 ☐ โสต นาสิก ลาริงซ์วิทยา (Otorhinolaryngology) 2301
☐ รังสีวิทยา (Radiology) 1301 ☐ อายุรศาสตร์ (Medicine) 2401
☐ เวชศาสตร์ฟื้นฟู (Rehabilitation) 1801 ☐ อื่นๆ (Others) _____
แพทย์ผู้รับ 310-1 * รหัส _____ * เบอร์โทร 1174 * Service (สาขาวิชา) Palliative *
Bed Class (ประเภทห้อง/เตียง) Private 1500 * Bed Type (ราคาห้อง/เตียง) _____ *
Bed No (หมายเลขเตียง) _____
Admission Type *
☒ Elective ☐ Observation ☐ Post Anesthesia
Admitting Practitioner (แพทย์ผู้รับไว้ในโรงพยาบาล) _____ * ร. _____ *
ผู้แจ้ง _____ ตำแหน่ง _____ SAP ID _____ เบอร์โทร _____
Health Benefit Department (สำหรับเจ้าหน้าที่งานสิทธิประโยชน์สุขภาพ)
Encounter ID (AN) _____ วันที่รับเข้ารักษาตัวใน รพ. _____ เวลา _____
ผู้บันทึก _____
หมายเหตุ
ข้อควรระวัง/หมายเหตุ * * * ต้องบันทึกชื่อผู้ดูแลให้ครบ ส่วนช่องที่ไม่มีเครื่องหมาย * * * จะบันทึกหรือไม่ก็ได้
Specialty (ภาควิชา): เช่น ศัลยศาสตร์, อายุรศาสตร์, สูติ-นรีเวช, จิตเวช, โสต นาสิก ลาริงซ์, จักษุ
Service (สาขาวิชา): เช่น Surg Ped, Med Cardio
Bed Class (ประเภทห้อง/เตียง): เช่น พิเศษ, สามัญ, ICU, Deluxe, Smp3bed
Bed Type (ราคาห้อง/เตียง): เช่น Private-1500, Private-3000, Smp2 bed-600, Ordinary Type
Admission Type (ประเภทของการเข้ารับรักษาตัว): เช่น Elective, Observation, Labour/ Delivery
Admitting Practitioner : ชื่อแพทย์ผู้สั่ง Admit

เมื่อแพทย์ประเมินอาการของคนไข้แล้ว
เห็นสมควรให้ผู้ป่วย Admit ในโรงพยาบาล
คนไข้ที่ใช้สิทธิหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ
สามารถAdmitเป็นห้องพิเศษเดี่ยวได้ เนื่องจาก
คนไข้กลุ่มนี้เป็นผู้ป่วยระยะสุดท้าย แพทย์จึง
อยากให้ผู้ป่วยรู้สึกเหมือนอยู่ที่บ้านและจากไป
อย่างสงบ ในช่วงสุดท้ายของชีวิต

****หมายเหตุ**** กรณีที่ Admit พิเศษเดี่ยว
แพทย์ต้องระบุข้อความ “Palliative” ลงใน
แบบฟอร์มการรับเป็นผู้ป่วยใน หรือ ระบุมาใน
ใบจองเตียง